

I kvienu pasākumu organizēju no sirds

TLMS «Bēne» rokdarbniece Gunta Gurovska (no labās) šogad Bēnē ikvienam interesentam Meistaru dienu laikā ierādīja Zemgales kreklu sarežģīto darināšanu.

Lūgta pastāstīt par šī, nu jau aizejošā, gada kultūras dzīves aktualitātēm Bēnes pagastā, Bēnes tautas nama vadītāja INGRĪDA ROZENFELDE smaida – vai par visām, visām, kas notikušas?

- Tas būs diezgan gari, jo, manuprāt, dažādu sarīkojumu mums šogad Bēnē bijis tiešām daudz. Vai visi bija kupli apmeklēti? Kā lai to pareizāk paskaidro: katram no mums jau ir sava gaume, cilvēki paši izlemj, vai konkrētais pasākums varētu būt viņiem saistošs. Bet vai tad mēs paši darām citādāk? Tāpēc ir bijuši gan kuplāk apmeklēti, gan sarīkojumi, kur interesentu ir nedaudz mazāk, tas ir tikai normāli. Vienu gan varu pateikt: ikvienu pasākumu plānoju un organizēju no visas sirds, domājot, kā saviem bēneniekiem sarūpēt prieku. Bet uzreiz gribu uzsvērt, ka neviens sarīkojums nenotiktu, ja mums šeit nebūtu izveidojusies laba sadarbība starp tautas namu, Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centra paspārnē mūspusē strādājošajām dāmām, arī skolu, bērnudārzu un citiem. Jo tikai komandā, atbalstot vienu otru, ir spēks!

Divi sāpīgi zaudējumi

- Vēl pirms sākt runāt par, iespējams, interesantākajiem pasākumiem, kas notika Bēnē, tomēr gribētu vēl reizi pieminēt, ka mums šis gads atnesa arī divus īpaši sāpīgus zaudējumus, jo atvadījāmies no diviem cilvēkiem, kuru vārds vienmēr asociējās un asociēsies ar Bēnes kultūras dzīvi.

Viens no tiem ir Agris Rencbergs, kurš gan tieši nebija saistīts ar mūsu tautas namu, jo ilgu laiku vadīja Īles tautas nama vokālo ansambli «Spārni», bet viņa vārds tik un tā ir bijis vienmēr saistīts ar Bēnes kultūras dzīvi. Otrs zaudējums ir vēl vienas mūsu mūziķes, dziesmu autore un izpildītājas Mārites Kiršas aiziešana mūžībā. Bēnei šie šogad bija ļoti sāpīgi zaudējumi.

Savējos atbalstīšu vienmēr

- Bet, jā, dažādu kultūras pasākumu pagastā šogad bija

daudz. Pirmais, kas nāk prātā, bija nesens sarīkojums par godu Latvijas dzimšanas dienai. Te jāteic, ka lielāko daļu tā programmas veidoja bēnenieks Roberts Romančauskis, kuram tas bija arī topošais diplomdarbs, jo viņš studē Kultūras koledžā. Protams, vajadzības gadījumā gan es, gan pagasta radošie kolektīvi, iestādes un cilvēki puisim palīdzēja, bet tik un tā lielākais darītājs, plānotājs un organizētājs bija tieši Roberts.

Protams, katrs, kurš atnāca uz pasākumu, var vērtēt no sava skatupunkta, kas bija izdevies un kas varbūt ne tik ļoti, gan jau uz kādām nepilnībām norādīs arī diplomdarba vērtētāji. Bet domāju, ka puisim ir jābūt gandarītam par paveikto darbu, jo tautas nama zāle tovakar bija cilvēku pārpildīta un, manuprāt, viss kopumā izdevās brīnišķīgi.

Jāpiebilst, ka Roberts pie manis tautas namā nav pirmo reizi praksē. Iepriekš viņš jau ir organizējis, piemēram, konkursu jauniešiem. Man patīk jaunieša cītīgā virzišanās uz savu mērķi, lai arī, cik noprotu, ne vienmēr viss izdodas tā, kā gribētos. Pieredze jau nevienam nerodas no «zila gaisa», tā atnāk pakāpeniski, ar laiku. No savas puses varu sacīt tikai vienu: vienmēr iespēju robežās esmu atbalstījusi ikvienu bēnenieku, kurš vērsās pēc kādas palīdzības vai ieteikuma, padoma.

Vecums gājienam nav nekāds šķērslis

- Viens no emocionālākajiem pasākumiem, kas šogad, šķiet, nepalika nepamanīts nevienam – nedz kultūras darbiniekam, nedz vairumam iedzīvotāju, bija vasarā Rīgā notikušie XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un deju svētki, kurā veidotajā rokdarbu izstādē «Mēs» piedalījās arī Bēnes tautas lietiskās mākslas studijas (TLMS) «Bēne» rokdarbnieces.

Uz galvaspilsētu bija ne vien nogādāti bēnenieču darinājumi,

Amatierteātris «Bēne», šoreiz spēlējot uz Īles tautas nama skatuves.

bet uz Rīgu, lai ietu lielajā gājienā, brauca arī pašas rokdarbnieces. Neraugoties uz to, ka vairums no viņām sasniegušas jau ļoti cienījamu vecumu un varbūt nav vairs tik žirgtas kā jaunāki dziedātāji un dejojāji, manas kundzes tik un tā uzskatīja, ka tik nozīmīgā notikumā nedrīkst nepiedalīties un, ja esi sācis iet, tad plānotais gabals jānoiet līdz galam, lai tur vai kas! Es domāju, ka papildus atbalsts gan viņām, gan arī citiem gājiena dalībniekiem bija arī daudzu skatītāju uzmuntrinājuma saucieni. Tie sniedza īpašu pacēlumu. Manas dāmas gan vēlāk smejojot jokoja, ka varbūt par mundro soli bija jāpateicas speciāli svētkiem uzšūdinātajām jaunajām korpēm, kam līdzekļus piešķīra pašvaldība? Jebkurā gadījumā dalība šajā milzīgajā svētku gājienā bēneniecēm un gan jau arī citiem svētku dalībniekiem bija liels notikums.

Izstāde apaļajām jubilārēm

- Šis jau vispār TLMS «Bēne» bijis notikumiem bagāts gads, jo studija šogad atzīmēja arī savu 50. jubileju. Tai par godu TLMS telpās Stacijas ielā 8 tika rīkota izstāde.

Kā allaž, bēnenieces iesaistījās arī Vislatvijas Meistaru dienās, kuru laikā bija gatavas interesentiem ierādīt dažādu rokdarbu tehnikas.

Notiek jau arī «Bēnes» rokdarbnieču personālizstādes. Pēdējā tāda, gan «apvienotā», bija trijām studijas dalībniecēm, kuras šogad atzīmē apaļas dzīves jubilejas, – Anitai Eglītei, Gaidai Grizānei un Intai Feifai.

Pončiku uzvaras gājiens turpinās

- Vēl noteikti jāpiemin īpašais pavasara tirdziņš aprīļa beigās «Tas nav nekāds joks», ko šogad rīkojām jau otro gadu. Pirmais gan likās kuplāk apmeklēts, bet tas nekas, cilvēki bija. Cik nu ienesīgs šis pasākums ir tirgotājiem, grūti spriest, apmeklētājus, šķiet, vairāk saistīja sarūpētā izklaides un kultūras programma. Ja nu vienīgi slavenie Bēnes pon-

čiki joprojām ir apbrīnojami pieprasīti un tiek teju vai «izķerti» desmit minūtēs.

Bet šī pasākuma programma jau nav orientēta uz lielu tirgošanos, bet gan uz izklaidi. Tāpēc daudzi cilvēki uz šo pasākumu, zinot programmu, ierodas uz noteiktām sarīkojuma sadaļām, teiksim, noklausīties koncertu vai piedalīties loterijā, kurā nelielas balvas lūdzam atvēlēt sabraukušos tirgotājus. Starp citu, šādas loterijas, kā aprakstīts Māras Hornas sarakstītajā grāmatā par Bēni, ir bijušas tradicionālas arī senākos laikos notikušajos pasākumos. Tā kā šī ir jau vēsturiska Bēnes tradīcija, ko cenšamies atjaunot.

Ļoti ceru, ka nākamgad Bēnē notiks «Tas nav nekāds joks 3!».

Rozenštrauks un Dzejas dienas

- Ir notikuši arī tādi nopietnāki pasākumi. Teiksim, Muzeju nakti, kas šogad notika 14. maijā, bēneniekiem piedāvājām koncertizrādi «Rozenštrauha dziesmas», kas tapusi pēc acenieka Māra Druvas «Skumjās dzemdības» motīviem. Starpcitu, koncertuzveduma koncertmeistars bija bēnenieks Aivis Antonovs – Kalniņš, tajā piedalījās arī virkne vietējo pašdarbnieku – amatierteātris «Bēne» un Bēnes vokālais ansamblis «Upes pērles», un citi kolektīvi, dziedātāji. Izvērtās interesanti, un Bēnei tas bija kaut kas jauns.

Protams, nevar nepieminēt, šķiet, Bēnē jau par tradicionāliem kļuvošos Sporta un atpūtas svētkus vasarā. Par to organizēšanu lielākais paldies jāsauga pagasta sporta darba organizatorei Līgai Bitnerei.

Lai arī Dzejas dienas varbūt nav pieskaitāmas pie tādiem plaši apmeklētiem pasākumiem, tomēr neliela domubiedru grupa kopā sanācām arī šogad – ne tikai vietējie un plašāk pazīstami literāti, bet arī mūziķi. Cilvēkiem patīk iepazīt kaut ko jaunu.

Pieteikties vajag laikus

- Jauks bija arī sarīkojums 7. oktobrī, kura laikā notika mūsu

novadniece Māras Hornas kārtējās grāmatas «Bēnes muiža II» atklāšana.

Protams, ir notikuši arī daudz un dažādi pasākumi, amatierteātru izrādes... Visu jau nevar uzskaitīt, jo tagad kultūras jomai atvēlētais budžets ir nedaudz palielinājies, kas ļauj izvērst plašāku darbību, nekā bija.

Es priecājos par katru apmeklētāju, kurš atnāk vai atbrauc uz tautas namu, bet, protams, pirmām kārtām tos rīkoju, domājot par vietējiem iedzīvotājiem, tāpēc arī afitās par sarīkojumu norisi pirmām kārtām cenšos izlikt Bēnē. Un tad ir skumji, ka gadījumos, ja notiek balle, kurā spēlē kāda tautā ļoti iecienīta grupa, un kur vietu skaits ir ierobežots, tieši vairums vietējo cilvēku piesakās pēdējā brīdī. Tad ir jāatsaka, jo vienkārši vietu vairs nav.

Pašlaik paspārnē ir trīs kolektīvi

- Runājot par tautas nama paspārnē esošajiem pašdarbības kolektīviem, tādi mums pašlaik ir tikai trīs – Andra Kļavas vadītais amatierteātris «Bēne», TLMS «Bēne» un ansamblis «Upes pērles».

Iepriekš bija arī vidējās paaudzes deju kolektīvs «Novadnieki», kas nu jau kopš 2018. gada vairs dažādu iemeslu dēļ nepastāv. Skumji, protams, ka šis stāsts izbeidzās pēc vairāk nekā desmit gadu pastāvēšanas, bet notiek tā, kā notiek. Taču mūsu aktīvākie dejojāji jau tāpat turpina deju kādā no apkaimes kolektīviem Vītiņos vai Penkulē.

Tā kā iespēju darboties, ja ne Bēnē, tad tuvākajos pagastos vai Aucē, jau netrūkst. Vajag tikai vēlēties kaut ko darīt!

Indra Cehanoviča
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors

«Izvēlējos profesiju no augstā plaukta...»

Tajā, kā šķiet, jau tālajā ziemā pirms 13 gadiem Dobelē pirmo reizi tika rīkots vēl nebijis pasākums - Sniegavīru parāde. Tāpat kā Ledus skulptūru festivāls Jelgavā, desmit gadus tas Latvijā bija ziemas centrālais pasākums, tūristu pievilksanas objekts. Dobele tika nodēvēta par sniegavīru galvaspilsētu, un to skatīties brauca ļaudis no visas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Vēlāk, pameklējot informāciju internetā, izrādījās, ka arī nekur citur - ne Eiropā, ne pasaulē - kaut ko tik grandiozu neatrast. Idejas autoru, pasākuma bīdītāju un realizētāju, arhitektu JĀNI KUKŠU ziemā regulāri intervēja avižu, žurnālu un televīzijas žurnālisti.

Nu jau pēdējos gados sniegavīru salidojums Dobelē nenotiek, vien pa kādam baltajam vīram šur tur parādījās, izrotājot pagastu centrus.

- **Dobeles vārds palaikam vēl tiek piesaukts arī sniegavīru sakarā, taču šī lappuse pilsētas vēsturē laikam ir aizšķīrta?** - Jautāju Jānim Kukšam, arhitektam, Dobeles novada pašvaldības būvvaldes vadītājam.

- Dobeles sniegavīri, Dobeles sniegavīru galvaspilsēta - tas bija un joprojām ir nopietns brends. Tēmu pazaudēt nevajag, un ir galu galā arī citi izteiksmes veidi, hologrammas vai kas cits.

Taču arī sniegavīri nav iznīcināti, tie, kas labāk saglabājušies, joprojām atrodas noliktavā. Ir tikai tie no jauna jāuzpucē, jāapstrādā, lai ir izturīgāki. Taču arī uzpucēšana maksā naudu, un būvvaldes jaunā dizainere nosprieda, ka šogad iztiksim bez sniegavīriem.

Viens sniegavīrs Dobelē tomēr ir uzstādīts. Zināt, kur?

- **Nepateikšu gan, lai gan trāpījos pie ielas tieši tajā laikā, kad to guļus kravas kastē kaut kur veda. Vēl plāksnīte bija «Sniegs būs!».**

- Sniegavīru novietojām pie Dobeles Mūzikas skolas apakšējās ieejas pretim upes tērai. Tas savulaik bija apdrošinātāju kompānijas «BTA» dāvinājums mūzikas skolai.

Lai nu kā, bet pasaules rekordu Dobele ir viennozīmīgi uzstādījusi. Nekur vienuviet nav bijušas 60 sniegavīru figūras un visas - ar māksliniecisku vērtību, jo tās ļoti radoši un nopietni veidoja profesionāli mākslinieki. Tā patiešām bija māksla.

Pirms diviem gadiem mani intervēja Igaunijas lielākā laikraksta «Postimees» tūrisma žurnālists. Ilgi runājām gan par sniegavīriem, gan arī par bēdīgi slaveno Dobeles eglīti - neglīti. Avīzē vēlāk Dobelei tika veltīts liels atvērums ar fotoattēliem, kurus aizsūtīju, un pirmoreiz dzīvē arī pašam gadījās nokļūt uz izdevuma vāka.

Igauņu žurnālists ļoti novērtēja Dobeles sniegavīrus, arī eglīti, starp citu. Tā jau ir, ka paši pierodam pie tā, kas mums ir, un tas vairs nešķiet nekas īpašs. Taču no malas novērtējums ir bijis ļoti pozitīvs.

- **Nu, arī dobelnieki ar lepnumu savus ciemiņus vienmēr veda sniegavīrus izrādīt. Lai gan - ir jau tā, ka nācās dzirdēt arī nevisai patīkamus vārdus.**

- Protams, kuram tad nepatīk, ja tavu darbu novērtē, bet es īpaši neiespringstu par negatīvajiem komentāriem. Mani jaunieši man tā arī teica - vienkārši nelasi komentārus! Nevajag «gruzīties»! Jārēķinās, ka vienmēr kādam kaut kas nepatīks.

- **Tavs ikdienas darbs paiet būvvaldē.**

- Jā, jau 29 gadi. Dominē administratīvais darbs, bet ir paveicies, ka arī administratīvais darbs ir radošs. Ir projekti, ko es pats personīgi esmu izstrādājis un realizējis, bet vairāk mēs izskatām un izvērtējam no malas iesniegtos būvprojektus un kontrolējam būvniecības procesus. Ir jāpaslavē gan būvvaldes kolektīvs, gan arī attīstītāji, ka viņi ir ieklausījušies, ņēmuši vērā mūsu ieteikumus. Mums ir izdevies rast kompromisu un pilsētībūvnieciski korekti vadīt būvprojektus arī tad, ja teritorijai nav detalplānojuma.

Tā bija Dobelē, vietā, kur agrāk atradās vecā maizes ceptuve. Tagad tur ir uzcelti trīs lieli būvobjekti - divi lielveikali un auto-serviss. Kad tika būvēts veikals «Mājai un dārzam», attīstītājs bija iedomājies veikalu aizvirzīt dziļumā, bet Bilenšteina un Čakstes ielas stūrī nokraut būvmateriālus. Taču pilsētībūvniecībā kvartāla stūrim, kā mums mācīts, ir jābūt noslēgtam. Tas, kurš plāno tirgoties, domā citādāk: ja pircējs redzēs, ka vieglāk ir piekļūt stāvlaukumam, būs lielāka varbūtība, ka iebrauks. Iedomājieties, kā būtu, ja pie ielas nokrautas būvmateriālu kaudzes un aiztām - veikals. Vizuāli - nekādi. Un tad tu runā ar attīstītāju, ar projektētāju un mēģini pārliecināt. Tas arī ir viens no darbiem, pie kā strādā būvvaldes arhitekti.

Paldies Dievam, ka mums tomēr ir izdevies ietekmēt to, kā Dobele attīstās. Tas ir forši.

- **Un kā Dobele ir attīstījies šajā laikā?**

- Nevar salīdzināt pilsētu, kāda tā bija laikā, kad es mācījos vidusskolā, ar mūsdienu Dobeli. Jau teicu, ka būvvalde un arī es pats esam centušies būvniecības procesus regulēt un virzīt tā, lai netiktu sadarītas glupības. Savulaik muļķības jau tika pieļautas un nojaukta viena otra vēsturiskā māja, kuru nevajadzēja nojaukt, iebūvēts tas, ko nevajadzēja, bet

es negribu ļoti pārmest, jo tie bija citi laiki. Pavisam, konkrēti, apbūves mērogā neiederas bijušais universālveikals Brīvības ielā, daudzstāvu māja Uzvaras ielā 5 pretim baznīcai. Ir gadījušies citi *feilerīši*. Bet arī citās mazpilsētās tā ir noticis.

No jauna ēkas būvējot, esam centušies panākt, lai tās iederas mērogā, lai nerodas disbalanss.

- **Ir dzirdēts par veikala «Lidl» iespējamo ienākšanu Dobelē un tā vietu - brīvo laukumu pretim veikalam «Maxima». Parasti lielveikalus centra aizvirza uz nomali.**

- Daudzi droši vien vēl atceras, ka jau vēsturiski «Maxima» ir bijis veikals. Padomju laikos uzceļa gastronomu, tad tā vietā nāca citi veikali, arī «Rimi», kas bija tipveida projekts, tāda kā skārda kaste. Taču visu cieņu attīstītājam: pateicoties viņam, «Maxima» ēkas fasāde ir ieguvusi individuālāku, milīgāku izskatu un labāk iekļaujas pilsētvidē. Veikalam pretim ne pēc kā neizskatās arī šādas ganības, kā tas ir pašlaik.

- **Tātad ir reālas cerības Dobelē sagaidīt «Lidl» veikalu?**

- «Lidl» būs. To sāks būvēt nākošgad, un domāju, ka arī uzbūvēs.

Veikala tirdzniecības telpas iekšpusē neko dziži nemainīsies, bet veikals no ārpusē gan pilnīgi atšķirsies no tipveida veikaliem. Jāsaka paldies par to Pieminekļu aizsardzības inspekcijai, lai gan vienu brīdi man likās, ka viņi savas prasības uzstāda par augstu.

Gan es, gan arī Pieminekļu aizsardzības inspekcija uzstāja, ka veikala būvei ir jādraudzējas ar vēsturisko apbūvi, ar tām četrām mājiņām, kas vēl palikušas. Veikala ēka nebūs no sendvičpaneļiem, kā parasti ceļ, tur būs mū-

ris, akmens, koks. Tā būs pilsētvidē draudzīga. Vienlaidu garajā fasādē paredzēti dažādi ieslēgumi, tādas kā modernas pergoliņas, kas arī pretējā pusē veido nelielu ritmiņu. Manuprāt, viss būs kārtībā.

- **Cik daudz pašā izstrādāto projektu ir tikuši realizēti?**

- Savu pirmo lielāko projektu, kas bija lielveikals, realizēju Bauskā. Tas bija vispār pirmais lielveikals pilsētā. Tajā laikā tas bija drosmīgi, bet uzdrīkstējos. Bauskas rajona avīzē tad parādījās raksts ar virsrakstu «Lielveikali ienāk Bauskā». Toreiz tas bija «Elvi», tagad - «Top», pie ceļa, braucot ārā uz Lietuvu.

Dobeles katoļu baznīca bija tāda kā Dieva dāvana. Penkules baznīcai torni atjaunojām. Skiču stadijā ir Bukaiši baznīciņa. Dievkalpojums tur noturēja mazā, pielāgotā garāžā. Bija tik miļi... To tad es arī respektēju un pat saglabāju garāžas apjomu. Papildināju ar tādu kā vīgvamu tai pāri. Taču skices palika uz papīra, jo pasūtītājs - jauna meitene, kas ilgu laiku dzīvoja ASV, - bija ieciklējis uz kaut ko baltu, klasisku, pilnīgi neiederīgu.

Arī ar individuālajām mājām tā gadās, ka tu uzzīmē, bet ar pasūtītāju tomēr neiznāk vienoties. Man tomēr ir paveicies, ka ļoti maz skiču palikušas tikai plauktā. Nedaudz pārveidojot, ir izdevies uzprojektēt tās, ka pasūtītājs ir apmierināts.

Projektēju arī Dobeles lielo «Top». Tagad es Dobeles novadā nemaz nedrīkstētu projektēt, jo mans pamatdarbs ir administrēšana, un te tiktu saskatīts interešu konflikts. Tolaik ar pašvaldības atļauju man ļāva slēgt uzņēmuma līgumu. Ir realizēti padsmis savrupmāju projekti, trīs brīvdabas estrādes, ir arī viena daudzdzīvokļu māja. Pēdējā laikā projektēju mazāk, jo nakts darbs manā vecumā vairs tā nesokas.

- **Kā nonāci līdz arhitektūrai?**

- Mācījos desmitajā klasē un ļoti aktīvi sportoju. Pamatā bija vieglatlētika, bet spēlēju arī futbolu. Tas bija ļoti nopietni - pasaules rekordus labot gan necerēju, bet valstsvienības izlases kandidātos biju iekļūvis.

Un tad gadījās gužas trauma. Es biju izmisis. Ko darīšu, kur tālāk mācīšos? Ja nebūtu satraumējies, droši vien būtu stājies Fiziklūras institūtā.

Tajā laikā bija pieejama dzeltena burtnīca mīkstos vākos ar

augstskolu piedāvājumiem skolu beidzējiem, un es izvēlējos augstāko latīņu, profesiju no augstā plaukta - arhitektūru. Radošums varbūt nedaudz ir arī ģēnos, jo vecāamma bija māksliniece bez diploma.

Kad stājos arhitektos Rīgas Tehniskajā universitātē, konkurss bija 20 pretendentu uz vienu vietu. Togad bija eksperiments: tiem, kam vidējā atzīme nebija zemāka par 4,5, vajadzēja kārtot tikai divus eksāmenus. Man bija 4,45, tātad bija jākārtoti pieci eksāmeni. Biju otrais labākais.

Pēdējā mācību gadā nopietni apguvu arī zīmēšanu. Divreiz nedēļā braucu mācīties studijā pie mākslinieka Ulda Rogas. Viņš ir tēvs mūziķim Kasparam Rogam no «Prāta vētras» un aktrisei, režisorei Indraī Rogai un dēls koka-tēlniekam Arnoldam Rogam no Bēnes. Apmeklēju arī kursus, ko organizēja Arhitektūras fakultāte. Tas bija ļoti nopietni - trīsreiz nedēļā braukt mācīties zīmēt.

- **Bija kādi dziļi plāni pēc augstskolas beigšanas?**

-Tajā laikā, kad beidzu studēt, Latvijā nekas nenotika, tāda pilnīga stagnācija arhitektūrā. Divus gadus biju bez darba. Kaut ko jau, protams, darīju - Penkulē slaucu govīs, ziemā gāju strādāt mežā. Biju nomākts. Diploms ir, bet ko ar to darīt?

Tā bija īsta Dieva dāvana, ka tika izsludināts konkurss uz Dobeles pilsētas galvenā arhitekta vietu. Pieci cilvēki bija uz to. Darbā pieņēma mani, pieļāuj, tāpēc, ka domāja - jauns dzēks, varēs mīcīt kā mālu. Bet kolektīvs izrādījās foršs, izpilddirektora vietnieks tad bija nu jau aizsaulē aizgājušais Imants Auders. Mani ļoti labi uzņēma, un, tiklīdz bija kāda iespēja dot man radošu darbu, to arī darīja. Piemēram, Dobeles lielais pulkstenis, pieminekļis represētajiem un piemiņas zīme Augustam Bilenšteinaim ir mans darbs. Man uzticējās un ļāva iepazīties.

Tāds kā skolotājs bija arhitekts Indulis Kārklīņš, kura arī vairs nav starp mums. Rūpīgi studēju saskaņošanai iesniegtos projektus, un no tiem arī daudz mācījos.

Praktiski visa darba dzīve ir pagājusi tikai Dobelē, pašvaldībā.

- **Ja šos gadus pavērtē, vai esi piepildījis savas ambīcijas? Varbūt citur būtu tapuši kādi grandiozāki projekti?**

- Vienmēr var labāk un vairāk. Bet pa lielam esmu apmierināts.

(Vēl - 6. lappusē)

Anitas Banzīņas foto

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par lappuses saturu atbild raksta autors

LATVIJĀ UN PASAULĒ

«Vēja parkus» rosina celt tikai mazauglīgās zemēs

Otrdien, 12. decembrī, valdība pieņēma zināšanai Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavoto informatīvo ziņojumu «Par vēja elektrostaciju ierīkošanas iespējām nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās», kurā norādīts: augstas kvalitātes lauksaimniecības zemes, kas ir nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, ir saglabājamas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai, atstājot spēkā šīm zemēm ierobežojumus sadrumstalošanai un zemes izmantošanas mērķu maiņai. Nav pieļaujama zemes izmantošanas kategoriju maiņa, kas bojātu augsnes virskārtu, mazinātu augsnes kvalitāti un izraisītu lauksaimniecībā izmantojamās zemes degradāciju.

Ziņojums sagatavots, jo vairāki uzņēmumi iepriekš ir pauduši vēlmi attīstīt vēja enerģijas parkus, izbūvējot vēja elektrostacijas (VES) Zemgalē – Bauskas, Jelgavas un arī Dobeles novados. ZM norāda, ka šo teritoriju lauksaimniecības zemēs ir augstas kvalitātes augsnes, kas arī turpmāk ir izmantojamas tikai lauksaimnieciskajai darbībai (graudkopība, piena un gaļas lopkopība, u.tml.), ražojot izejvielas pārtikai. ZM neiebilst pret VES izbūvi lauksaimniecības zemēs, taču tas ir darāms tikai tur, kur zemes ir mazauglīgas.

Atkušņa dēļ upēs strauji paaugstinās ūdens līmenis

Aizvadīto svētdien Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) izplatītā informācija liecināja, ka atkušņa ietekmē upēs paaugstinās ūdens līmenis, rietumu daļas upēs pat strauji. Kūst sniegs un ledus, sāk applūst upju palienes. Piemēram, nedēļas nogalē Lielupē ūdens līmenis paaugstinājās par 3...34 cm, straujāk lejteces posmā. Lielupes baseina upēs ūdens līmenis paaugstinājās par 5...28 cm, bet atsevišķos upju posmos pat pazeminājās, piemēram, Mūsā pie Bauskas par 10 cm.

No vakardienas visā Latvijā ir spēkā dzeltenās pakāpes brīdinājums par augstu ūdens līmeni. LVĢMC arī norāda, ka pastāv liela iespēja, ka intensīvais atkusnis ar nokrišņiem izraisīs tādu ūdens līmeņa paaugstināšanos, ka atsevišķos reģionos tiks pārsniegtas arī oranžās un sarkanās pakāpes brīdinājumu atzīmes, izraisot būtisku teritoriju applūšanu. Bez tam ikvienam tiek atgādināts – ledus pašlaik ir plāns un atrasties uz tā ir bīstami.

Likvidēts leģendārais kosmētikas ražotājs «Dzintars»

Uzņēmums izslēgts no Uzņēmumu reģistra 8. decembrī, liecina «Firmas.lv» publiskotā informācija, bet ar Rīgas pilsētas tiesas lēmumu maksātnespējas process tika izbeigts 1. decembrī, jo tika izpildīts kreditoru prasījumu segšanas plāns. «Dzintars» nenodrošināto kreditoru prasījumi bija pieteikti 12,957 miljonu eiro apmērā.

Jāatgādina, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa vēl 2016. gada 17. oktobrī ierosināja «Dzintara» tiesiskās aizsardzības procesa lietu. Uzņēmuma pārstāvji skaidroja, ka divas krīzes, no kurām viena bija 2008. gadā, bet otra 2014. gadā, veicinājušas «Dzintara» tradicionālo tirgu samazināšanos, pārdošanas apmēru kritumu un apgrozāmo līdzekļu trūkumu. Tādējādi uzņēmumam uzkrājušies parādi. SIA «H.A.Brieger», kas ir zīmola «Dzintars» īpašnieks, 2021. gadā strādāja ar 1,56 miljonu eiro apgrozījumu un 50992 eiro peļņu. Kompānijas 2022. gada finanšu rezultāti pagaidām nav publiskoti.

Krievija neplāno uzbrukumu kādai NATO dalībvalstij

Svētdien kādā intervijā Krievijas televīzijai Krievijas prezidents Vladimirs Putins iepriekš izskanējušās Rietumvalstu bažas par Maskavas iespējamu uzbrukumu kādai NATO valstij nodēvēja par «pilnīgām muļķībām». Viņš apsūdzēja ASV prezidentu Džo Baidenu, kurš pirms kāda laika publiski izteica šādu pieļāvumu, par to, ka «viņš šādus brīdinājumus izsaka, lai novērstu uzmanību no savām kļūdām Krievijas politikā un pats Džo Baidens saprot, ka «Krievijai nav iemesla, nav intereses – ģeopolitiskas, ekonomiskas vai militāras – cīnīties ar NATO valstīm».

Tiesa, Rietumvalstu amatpersonām nav īpašas ticības šādiem apgalvojumiem pēc Krievijas visaptverošā iebrukuma Ukrainā. Pēc tā vēl viena valsts, kas robežojas ar Krieviju, – iepriekš neitrālā Somija – ir pievienojusies aizsardzības aliansei.

Nīderlandē sācies eksperiments ar legālu marihuānas iegādi

Pirmajām legāli audzētu marihuānu ir atļauts pārdot kafējnicām divās pilsētās Nīderlandes dienvidos. Eksperiments ilgs vairākus mēnešus, un, ja tas izdosies, vēl 11 Nīderlandes pašvaldību saņems atļaujas tirgot legāli audzētu marihuānu.

Saskaņā ar eksperimenta nosacījumiem Tilburgas un Brēdas pilsētu kafējnicām ļauts uzglabāt līdz 500 gramiem pašu audzētu kaņepju, papildus 500 gramiem kaņepju, kas iegādātas no trešo pušu ražotājiem. Šis posms ilgs sešus mēnešus, un, ja šajā laikā nepieaus sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējuma līmenis, eksperimentu varēs uzskatīt par izdevušos.

Sagatavoja **Indra Cehanoviča**

LAIKA PROGNOZE 4 DIENĀM

	Nakts	Rīts	Pēcpusdiena	Vakars	Max/min temp.
Otrdiena, 19. decembris					7° / 4°
Trešdiena, 20. decembris					4° / 1°
Ceturtdiena, 21. decembris					4° / 1°
Piektdiena, 22. decembris					4° / 0°

Laika prognoze no yr.no, ko sagatavo Norvēģijas Meteoroloģijas institūts un Norvēģijas sabiedriskais medijs

«Izvēlējos profesiju no...

(Sākums – 5. lappusē)

Ar gadiem maksimālisms arī noplok. Bet nu ir forši, ja ir izdevušies darbi, kas cilvēkiem patīk.

Varbūt Dievs vēl dos kādu interesantu piedāvājumu, kaut vai privātpasūtītājam kaut ko uzzīmēt. Būšu pateicīgs.

- Pats sev arī esi ko uzprojektējis?

- Priekš sevis - tikai interjerus, ja neskaita saimniecības ēku tēva mājās. Esmu dzimis penkulnieks, un Penkulē man ir mantota tēva māja. Būs pie tās tagad jāpiestrādā.

- Vai ar sportu arī vēl nodarbojies?

- Protams, un ļoti aktīvi. Katru nedēļu braucu uz Ozolniekiem spēlēt hokeju. Esmu pat veterānu komandā. Treniņi ir trīs reizes

nedēļā un tās nogalē - spēle. Tātad, ja var izturēt, ja veselība kārtībā, uz ledus varu būt pat četras reizes nedēļā. Gandrīz kā pusprofesionālis. Man pašlaik pietiek ar diviem treniņiem un spēli. Daži saka, ka arī tas ir par traku.

Arī vasarā trenējamies un spēlējam hokeju. Var teikt, ka tā ir sava veida atkarība. Kad sākās muguras problēmas un nācās iepauzēt, ļoti pietrūka. Sāku iet uz baseinu.

Starp citu, «Zemgale», tolaik «Komunārs», jau 1972. gadā ir rakstijusi par maniem, tā teikt, sporta panākumiem hokejā. Man tad bija septiņi gadi. Mājās atradu arī diplomu, kas iegūts par pirmo vietu «Zelta ripā». Tas bija tāds turnīrs trīs dienu garumā, kad Dobeles hokeja laukumā sabrauca puišēļi no laukiem raibās

formās, kādas nu tajā laikā katrs varēja dabūt, un spēlēja hokeju. Penkules jaunākā grupa, kurā biju arī es, ieguva pirmo vietu. Finālā pieveicām pat pilsētniekus - Roberta Eihešes vidusskolas hokejistus.

Hokeju nopietni atsāku spēlēt, kad Jelgavā uzbūvēja ledus halli. Tad dobelnieki apzināja visus, kas kādreiz spēlējuši hokeju, un tika dibināts Dobeles hokeja klubs «Ledusvīri». Braukājām naktīs uz treniņiem, regulāri piedalījāmies turnīros. Tagad gan «Ledusvīri» ir pajukuši, un es spēlēju hokeja klubā «Balti». Tur ir ģeogrāfiski raiba kompānija.

Man ļoti nepatīk šis tumšais laiks, un sportošana sekmīgi palīdz cīnīties pret depresiju.

Anita Banzīna

Būs trīs jauni dabas liegumi

(Sākums – 3. lappusē)

pagasts), «Gardenes meži» (Auru pagasts) un «Miltiņu platlapju meži» (Bērzes pagasts). Jaunie dabas liegumi, tāpat kā «Garalkalna smilšu krupja atradne», vēl nav iekļauti *Natura 2000* teritoriju sarakstā.

Līdz ar to dabas liegumu skaits mūsu novadā sasniedzis desmit, tādējādi uzlabojot Zemgales fragmentāro mežu masīvu aizsardzību, nodrošinot dabiskas dzīvotnes retajiem un aizsargājamiem augiem un dzīvniekiem. Tuvākajos gados nopietni darbi būs jāveic jaunizveidoto dabas liegumu augu un dzīvnieku sugu, tāpat kā citu dabas vērtību izpētē.

Jaunais dabas liegums «Dravnieku meži» lielākoties atrodas Uku, bet nedaudz arī Vītiņu pagastā. Dabas lieguma platība – 96 ha. Galvenokārt to veido fragmentēti mežu masīvi. Lielākā daļa mežu ir staignāju meži, bet

vairāki masīvi – arī veci un dabiski boreāli (skujkoku) meži. Vienā nogabalā izveidots mikroliegums (ar buferzonu) putnu aizsardzībai. Savukārt lieguma tuvumā konstatētas vairākas sikspārņu sugas – ziemeļu, brūnais garaušsainis un ūdeņu naktssikspārnis.

Dabas liegums «Gardenes meži» atrodas Auru pagastā. Tā platība – 62 ha. Galvenokārt tie ir lakstaugiem bagāti egļu meži, taču nelielu nogabalu veido ozolu meži. Liegumā ir arī pļavas.

Savukārt dabas liegums «Miltiņu meži» izvietots Bērzes pagastā. Tā platība – 275 ha. Nelielas platības aizņem veci un dabiski boreāli (skujkoku) meži, bet lielākoties tie ir veci jaukti platlapju meži. Šeit ir sastopami arī vēl citi biotopi – staignāju meži un aluviāli meži. Dabas lieguma teritorijā reģistrēti trīs dižkoki – divi ozoli un viena apse, kā arī viens potenciālais dižkoks – Eiropas dižskābardis. Lieguma

ziemeļu daļā izveidots arī mikroliegums putnu aizsardzībai.

Zemgales līdzenuma augu valsts īpatnības nosaka Zemgales ģeobotāniskais rajons. Tajā labvēlīgos klimata un augšņu apstākļos veidojušies lapkoku meži, kuros dominē oši, ozoli, baltalkšņi un citi.

Zemgales mežiem raksturīgs biezs, sugām bagāts pamežs un lakstaugu stāvs, kurā sastopami tādi Latvijas floras retumi kā lielā noraga, pūkainā asinszāle un vilvainā gundega. Vienīgi Dobeles novada dienvidos sastopama lielā zvaigznīte. Pavisam Zemgales mežos konstatētas 220 lakstaugu, 41 sūnu un 18 ķērpju sugas. Īpaši nozīmīgi potenciāli jaunie dabas liegumi būs arī vairākām kukaiņu un putnu sugām.

Dabas liegumi ir viena no īpaši aizsargājamajām dabas teritoriju kategorijām. Tos ierīko dabas teritorijās, kuras ir cilvēka darbības mazpārveidotas vai arī dažādā pakāpē pārveidotas.

Andris Ģermanis,
ģeogrāfijas maģistrs